

Su Guna nek Sulat ni San Pablo para se ngak taga Tesalonica

Pesi'una

Suk Tesalonica giin su kapital nek siyudad se nga getaw Roma sek probinsiya seng Macedonia. Mibaal ni Pablo suk simbaan ritu se genda' pa giin peritu sek Filipos. Se genda' mpyayat, duuni ngag Judeo ritu neng miksupak ri seniin bu' mingimbegu se kelampusan sek pegwali ni Pablo se Christian neng minsahi tu se gena' Judeo neg intirisadu ri sek tinu'uan se ngag Judeo. Mipeges si Pablo sek pegawa' sek Tesalonica arun meritu seg Berea. Nda' santa', dluwat giin merepet se Corinto, mikerawat si Pablo nek pesuun buwat sek samentaunen mekterbahu ne si Timoteo metendeng se kebetang ri sek simbaan sek Tesalonica.

Su Guna nek Sulat ni Pablo para se ngak taga Tesalonica sinulat arun sek peddasig bu' pedligen se nga Christian ritu. Mikpesalamat giin seg balita' metendeng ri sek pektu'u bu' pekpetail nilan. Pi'ena'ena'en ri senilan su kelasi nek pedleketubu' neng mipe'ita'en saanay duma pa giin senilan bu' rayun sinembagen su ngak saak neng mirepet sek simbaan metendeng sek pekpuli' ni Christ: Mekuuan ba se ketubu' ne genda'iruni ketapusan su ngang mektetu'u neng minatay se gendi' pa mpuli' si Christ? Nanu ba mpuli' si Christ? Ginamit ni Pablo higayun keni

sek pektuntul ri senilan ne kina'enlan mekped-dayun ilan sek pegbaal se gendawendaw nilan nek terbahu saanay megelat neng medderama sek pekpuli' ni Christ.

Ngang Misulat ri sek Sulat keni

I. Pesi'una 1.1

II. Suk Pedleketubu' bu' suk Pektu'u nu ngang Mektetu'u sek Tesalonica 1.2-10

III. Suk Terbahu ni Pablo riin sek Tesalonica 2.1-16

IV. Su Gangut ni Pablo neng Meritu sek Tesalonica 2.17—3.13

V. Su Ketubu' neng Mekegbegay ne Dleliyag ri sed Diwata 4.1-12

VI. Metendeng sek Pekkuli' ne Ginu'u ne si Jesus 4.13-18

VII. Pengandam Amu sek Pekkuli' se Ginu'u 5.1-11

VIII. Ketapusan ne ngak Pemandu' bu' Pengu-musta 5.12-28

¹ ☆ Seniyu ne ngang miktipping ne ngang mektetu'u riin sek simbaan sek Tesalonica, gamu neng misakup riin sed Diwata ne Gama' bu' riin se Ginu'u ne si Jesus Christ.

Sulat keni buwat ni Pablo, ni Silas,* bu' ni Timoteo.

Pegampu' nami neg begayan amu siya ne kepiya bu' kelinaw.

Suk Pedleketubu' bu' suk Pektu'u nu ngang Mektetu'u sek Tesalonica

☆ **1:1** 1.1: Su Ngak Pimbaal 17.1. * **1:1** 1.1 Silas: awas Silvano. Enlengay niyu Su Ngak Pimbaal 15.22-18.5.

2-3 Kanunay ami mikpesalamat ri sed Diwata para se dlaun niyu bu' mikpeddayun ami rema sek pegampu' ri seniyu. Ay nda' nami pedling-away riin sed Diwata ta ne Gama' suk pegisgut sek pektu'u nek pinita' niyu, bu' su ketuges niyu ned dinasig sek pekpetail, bu' maa' run rema, sung meligen nek pedderama niyu riin ni Jesus Christ ne Ginu'u. ⁴ Nga kepeteran, misuunan nami nek pinetail amu ned Diwata bu' pimili'en arun mbaal neng niin. ⁵ Ay migwali ami seng Melengas ne Gesuyen, gena' sek talu' na run bu' ndi' se ga'em se Gispiritu Santu. Meletek suk pektu'u nami ne keni metuud gaid. Misuunan niyu pikendun nami pedleketubu' saanay duma ami riin seniyu para ma'aray se kelengasan niyu. ⁶ ✧ Sinunud niyu ami bu' su Ginu'u; isan pa neng migantus amu, dinawat niyu sung minsahi ned duunik pedleliyag neg buwat se Gispiritu Santu. ⁷ Aas mibaal amu ne dlendasan se dlaun neng mektetu'u seng Macedonia bu' seg Acaya. ⁸ Ay buwat riin seniyu, sung minsahi metendeng se Ginu'u midlelaup seng Macedonia bu' Acaya. Midlelaup rema se dlaun ne dlugar su gesuyan metendeng sek pektu'u niyu ri sed Diwata, aas ndi' na kina'enlan neng megasuy ami pa. ⁹ Ay gilana na mismu sung minuntul bu' pigendun ami niyu run sek pegatiman sek pegbisita nami riin seniyu. Bu' pinuntul nilan neg bineleng niyu su ngad diwata niyu arun mekepenibeli amu ri seng metuud bu' tetubu' ned Diwata. ¹⁰ Pinuntul rema nilan neng migelat amu sek pekpuli' seg Bata'en ne si Jesus buwat ritu se dlangit. Pitubu' giin puli'

✧ **1:6** 1.6: Su Ngak Pimbaal 17.5-9.

ned Diwata bu' giin sung medluwas senita buwat seng mateng ne dlanget ned Diwata.

2

Suk Terbahu ni Pablo riin sek Tesalonica

¹ Ngak pated, gamu gaid sung mikesuun ne genda' megula' suk peddiin nami seniyu. ² ✧ Misuunan niyu, nud diin ne se genda' ami pa periin sek Tesalonica, pi'antus bu' pikpiid ami ritu sek Filipos. Isan maa'entu ned duuning melaun neng miksupak, binegayan ami pa gaid ned Diwata ta ne kebelu' sek pegasuy ri seniyu seng Melengas ne Gesuyen neg buwat ri seniin. ³ Gena'ik sayep ne gami megandyu' gaid, gena' rema neng melaat su ngak tuyu' nami, bu' nda' ami pedlimbung ri se isan ta'. ⁴ Ma'ad mipemetuuran ned Diwata neng meseligan ami seng Melengas ne Gesuyen. Nda' ami pegasuy arun pedleliyagen su nga getaw bu' ndi' arun pedleliyagen sud Diwata neng mikesuun se nga gena'ena' nami. ⁵ Misuunan rema niyu ne genda' ami periin sek pedlegamit neg binulakbulakan ne ngak talu' awas tinebuntebunan ne kerelaw. Sud Diwata mismu giining mekesintigus ri senami! ⁶ Nda' ami rema pekperateng nek peksaya' buwat ri se nga getaw, buwat ri seniyu awas se isan ta'. ⁷ Gisip nga gapustulis ni Christ, duuni ketenged nami sek pegandyu' se nga gabang niyu. Ma'ad mekemaya' maa' ne gina' neng migatiman ri se ngag bata'en. ⁸ Bu' tendeng sek pekpetail nami ri seniyu, gena' na run sung Melengas ne

✧ **2:2** 2.2: a Su Ngak Pimbaal 16.19-24. b Su Ngak Pimbaal 17.1-9.

Gesuyen ned Diwata sug binegay nami ri seniyu, bu' ndi' isan pa su ketubu' nami, ay mbagel gaid suk pekpetail nami ri seniyu. ⁹ Pegena'ena' rema niyu, nga kepeteran neng miteed gairik peghagu' nami bu' ngak pegantus. Gendaw bu' gebii mikterbahu ami arun ndi' amu mbegatan sek pegatiman ri senami saanay migwali ami ri seniyu seng Melengas ne Gesuyen buwat sed Diwata.

¹⁰ Gamu bu' sud Diwata su ngak sintigus nami ne suk pedleketubu' nami riin seniyu ne ngang mikt'u melimpiyu, metareng, bu' nda'i gempe-mura run. ¹¹ Misuunan ma niyu ne suk peguwit nami ri sek salasala seniyu maa' ne ngang meg-ulang tu se nga gembata' nilan. ¹² Dinasig amu nami, pingamu', bu' sinembagan kanunay neng medleketubu' ri se kelasi neng mekepedleliyag ri sed Diwata ne giining miktawag riin seniyu arun mekaambit ri se ge'eman nek Pidlegeri'aan.

¹³ Bu' tendeng run nini, mikpesalamat ami kanunay ri sed Diwata ay sek pegwali nami riin seniyu seng minsahiin, minginengeg amu bu' dinawat niyu ini, gena' seng minsahi ne getaw bu' ndi' seng minsahi ned Diwata, neng metuud gaid. Ay sud Diwata, giin sung mikterbahu riin seniyu ne ngang mektetu'u. ¹⁴ ✧ Nga kepeteran, sung mihitabu' ri seniyu maa' rema seng mihitabu' ri se ngak simbaan ned Diwata ritu seg Judea, tu se nga getaw ritu neng mikt'u riin ni Christ Jesus. Bu' gendunik pegantus niyu tendeng sek penlutus se ngak tagilunsud niyu,

✧ **2:14** 2.14: Su Ngak Pimbaal 17.5.

giin remaing mibiyanan nilan. ¹⁵ ☆ Su ngag Judeo gilaning mikpatay riin se Ginu'u ne si Jesus bu' ri se ngak propeta, bu' gilana remaing midlutus ri senami. Nda' gaid pedleliyagay sud Diwata ri seg binaal nilan. Kinuntra nilan su dlaun ne nga getaw ¹⁶ tendeng ay mininguha' ilan kanunay ne mbelebagan ami ri sek pegwali nami tu se nga gena' Judeo seng minsahi neng mekeluwas ri senilan. Bu' seng maa' nini nek pebiyan, middugang pa gaid su ngak sala' nilan. Aas silutan ilan gaid ned Diwata.

Su Gangut ni Pablo neng Meritu sek Tesalonica

¹⁷ Ma'ad para senami, nga kepeteran, sek panahun neng mibuwag ami ri seniyyu sek sere-luk, kanunay ami migena'ena' ri seniyyu. Mibuga' ami gupiyya riin seniyyu bu' gangut nami ne kumita' ri seniyyu puli'. ¹⁸ Liyagan nami mpuli' riin seniyyu. Seng melaun neg higayun, mikpelanuu sek pegbisita puli' riin seniyyu ma'ad binelebagan ami ni Satanas.* ¹⁹ Dluwat na pelum, gamu ra gaid suk pedderama nami, su dleliyag nami, bu' sug rasun sek pekpesigarbu nami se keddaagan nami riin seng metungenga'an ni Jesus ne Ginu'u ta sek peddatengen. ²⁰ Metuud gaid, gamu gaid su garbu nami bu' dleliyag.

3

1 ☆ Aas se gendi' nami me'antusi kegules

☆ **2:15** 2.15: Su Ngak Pimbaal 9.23, 29; 13.45, 50; 14.2, 5, 19; 17.5, 13; 18.12. * **2:18** 2.18 Giini geseg se dlaun ne ngang menunulay. Enlengan niyu suk San Lucas 4.2 ☆ **3:1** 3.1: Su Ngak Pimbaal 17.15.

nami ri seniyu, mikegukum ami neng maneg pa neng mekpebilin ami na ma'ad seg Athens ² bu' peperiinen nami seniyu si Timoteo. Pated ta giin bu' sementaun nami neng mig'alagad ri sed Diwata pebiyan sek pegwali seng Melengas ne Gesuyen metendeng riin ni Christ. Piperiin nami giin seniyu arun meddasig amu bu' meksiligen suk pektu'u niyu, ³ arun nda'iruni isan sala ri seniyu ne mpareg tendeng se ngak pedlutus keni. Gamu mismu mikesuun ne su ngak pedlutus neng maa' niin keliyag ned Diwata para senita. ⁴ Ay sed diin ami pa se gupid niyu, minegul ami na daan ne dlutusen ita gaid. Bu' sumala' ri seng misuunan niyu, ne giin gaid ini sung mihitabu'. ⁵ Aas se gembagel'u ne kegules, piperiin'u si Timoteo arun pektipet bu' mikendun na suk pektu'u niyu ay migulesu neng mitintal amu ni Satanas bu' mbuus ndi' mekpalu su dlaun nek pekhagu' nami.

⁶ ✧ Ma'ad nemuun mipuli' na rini si Timoteo bu' mpiya su ginasuyen metendeng sek pektu'u niyu bu' pekpetail. Laungen kanunay amu migena'ena' ri senami bu' gangut niyu ne kumita' ri senami maa' sek pigangut nami ne kumita' ri seniyu. ⁷ Aas nga kepeteran, isan melauni nga keliseran bu' pegantus nami, middasig ami tendeng sek pektu'u niyu. ⁸ Ay meksilengas gaid su ketubu' nami bu' mengmeligen amu ri se Ginu'u. ⁹ Nandaw mekegbegay ami nek pekpesalamat ri sed Diwata ta para seniyu, se dlaun ne nga dleliyag neg binatang nami ri seng metungenga'an

✧ **3:6** 3.6: Su Ngak Pimbaal 18.5.

ned Diwata tendeng seniyu. ¹⁰ Gendaw bu' gebii migampu' ami gaid riin seniin nek peperiinen ami siya riin seniyu arun mbegay nami su dlaun ne kina'enlan sek pedligen ri sek pektu'u niyu.

¹¹ Na, megbegay siya ri senami neg higayun sud Diwata ne Gama' ta bu' su Ginu'u ta ne si Jesus neng mekeriin ami seniyu. ¹² Bu' ebangan amu siya ne Ginu'u neng meddugang pa gaid suk pekpetail niyu ri sek salasala ri seniyu bu' se dlaun ne getawan maa' sek pekpetail nami ri seniyu. ¹³ Seng maa' nini nek pebiyan, ligenen amu ne Ginu'u bu' nda'i gempemura ri seniyu bu' melimpiyu amu ri seng metungenga'an ned Diwata ta bu' Gama' ri se gendaw ne si Jesus ne Ginu'u ta mpuli' duma se dlaun ne nga getaw.

4

Su Ketubu' neng Mekegbegay ne Dleliyag ri sed Diwata

¹ Se ketapusan, ne nga kepeteran, mitu'unan niyu buwat ri senami suk pedleketubu' neng mekepedleliyag ri sed Diwata bu' maa' nini suk pedleketubu' niyu. Nemuun se ngalan ne Ginu'u ne si Jesus, migandyu' ami bu' dinasig amu pa gaid nami sek pedleketubu' ne dlabi pa neng mekepedleliyag sed Diwata. ² Ay misuunan nema niyu su ngak pimandu' neg binegay nami ri seniyu pebiyan riin ni Jesus ne Ginu'u. ³ Liyagan ned Diwata ne su ketubu' niyu dlimpiyu. Aas liyaway niyu sug imural nek pekpekihilawas. ⁴ Salasala ri seniyu kina'enlan mekesuun pekendun niyu peksalabuuk ri sek

sawa niyu* sek pebiyan se keliyag ned Diwata ne gendi' mpemura bu' duunik pektamed. ⁵ Ndi' amu peksunud ri se kuulag niyu maa' seg binaal ne nga getaw ne genda' pektu'u ri sed Diwata, ⁶ arun ndi' amu mekesala' ri sek sama kepeteran ri sek pektu'u awas mekelimbung ri seniin metendeng se ngag betang keni. Inasuy na ini nami ri seniyu nud diin bu' pinegulan amu gaid nami ne sung megbaal run nini silutan ne Ginu'u. ⁷ Ay sud Diwata nda' pektawag riin senita arun medleketubu' ita ri sek sala' bu' ndi' arun medleketubu' ita neg bala'an. ⁸ Aas ta' riin seniyu sung memilas ri ngak pemandu'u keni, gena' getawik pimilasen, bu' ndi' sud Diwata ne giining migbegay ri seniyu se Gispiritu Santu.

⁹ Nandaw, bu' metendeng sek pekpinetailay, ndi' na kina'enlan nek sulatan'u amu pa, ay sud Diwata sung miktendu' ri seniyu neng mekpine-tailay amu. ¹⁰ Bu' giin na gani' inig binaal niyu se dlaun ne kepeteran riin sek tibuuk neng Macedonia. Ma'ad megandyu' ami ri seniyu ned dugangan pa niyuik pekpetail niyu. ¹¹ Tinguha' niyu neng medleketubu' riin se kelinaw. Ndi' niyu ilebetay suk pedleketubu' ned duma bu' su kada sala ri seniyu kina'enlan mekpetuges sek pekterbahu maa' sek tinendu' nami neg baalen niyu. ¹² Seng maa' niin nek pebiyan, tameren amu ne nga gena' mektetu'u, bu' ndi' amu na meksalig riin se isan ta' para se kina'enlan niyu.

Metendeng sek Pekpuli' ne Ginu'u ne si Yesus

* **4:4** 4.4 peksalabuuk ri sek sawa: Se dlain nek pekegubad, 'pekendun pekepegeng ri se gegulingen ne dlawas.'

¹³ Nga kepeteran, liyagan nami neng mesuunan niyu sung metuud metendeng se ngak sementaun niyu neng mimatay, arun ndi' amu megu'ul maa' ned дума ne genda'irunik pedderamaan. ¹⁴ Miktu'u ita ne si Jesus minatay bu' mitubu' puli'. Aas tendeng riin ni Jesus, petubu'en puli' bu' perunuten дума sed Diwata su ngang mimatay neng miktu'u riin ni Jesus.

¹⁵ ☆ Asuy nami ri seniyou suk tinendu' ne Ginu'u: ne gita neng midleketubu' pa sek pekpuli'en ndi' meguna tu seng mimatay na.

¹⁶ Sek panahun iin, su Ginu'u mismu sung menaug buwat se dlangit ned duuning mesekeg nek pemandu', duunik talu' ne geseg neg anghel, bu' suk talu' neg budyung ned Diwata. Bu' su dlaun neng mimatay neng miktu'u riin ni Christ unaan petubu'ay puli'; ¹⁷ bu' rayun, gita ne ngak tetubu' pa sek tikmal pelentuun дума senilan ritu se gebunan sek peksungkak ri se Ginu'u ritu se gawanawanan. Bu' tumipung ita na kanunay ri se Ginu'u. ¹⁸ Aas pekpeguliksegay amu pebiyan ri se ngak talu' keni.

5

Pengandam Amu sek Pekkuli' se Ginu'u

¹ Nga kepeteran, ndi' na kina'enlan nek sultan'u amu pa metendeng se guras awas gendaw bu' nanu ini mehitabu'. ² ☆ Ay misuunan na niyu ne se kelaru su Gendaw sek pekpuli' ne Ginu'u maa' sek peddateng neng meddaaw

☆ **4:15** 4.15-17: 1 Corinto 15.51-52. ☆ **5:2** 5.2: San Mateo 24.43; San Lucas 12.39; 2 San Pedro 3.10.

neng mateng se gebii. ³ Seng mektalu' ilan, "Melinawi dlaunen bu' nda'iruni kelaatan," sek tikmal mateng su kerela'an, maa' sek tikmal ne kegeel sek pegbatik ne dlibun nek sungu' na me'etaway, bu' ndi' ilan mekeliyaw run nini. ⁴ Ma'ad gamu ne nga kepeteran, nda' na merelemayi nga gena'ena' niyu, bu' ndi' amu na megikmatan se Gendaw neng mateng, maa' sek peddateng neng meddaaw. ⁵ Ay su dlaunan niyu misakup se kerelaag bu' se gendaw; gena' ita misakup se gebii bu' se kereleman. ⁶ Aas ndi' ita mektulug maa' ned дума bu' ndi', megbantay ita bu' mekpegeng ri se gegulingen. ⁷ Ay su nga getaw mektulug bu' gebii bu' sud дума megbinabeleng. ⁸ ✧ Ma'ad misakup ita na riin se gendaw. Aas kina'enlan neng mekpegeng ita ri se gegulingen ta bu' gemiten ta suk pektu'u ta bu' suk pekpetail ta gisip dlasag ri se geddeb. Bu' gemiten ta suk pedderama ta se keluwasan gisip hilmit. ⁹ Tendeng ay nda' ita pili'ay ned Diwata arun silutan bu' pe'entusen se ketapusan nek pegukum bu' ndi' arun meluwas pebiyan riin ni Jesus Christ ne Ginu'u ta. ¹⁰ Minatay giin para senita arun isan tetubu' ita awas patay, sek peddatengen, medleketubu' ita дума ri seniin. ¹¹ Aas pekpeddayun amu sek peguliksegay bu' peginebangay ri sek salasala seniyu, maa' seg binaal niyu numuun.

Ketapusan ne ngak Pemandu' bu' Pengumusta

¹² Na, nga kepeteran, migandyu' ami ri seniyu nek tameren niyu su ngang mig'alagad дума

✧ 5:8 5.8: Isaias 59.17; Efeso 6.13-17.

seniyu. Pimili' ilan ne Ginu'u neng meglegeseg bu' mektendu' riin seniyu. ¹³ Aas tamed niyu ilan gaid bu' petailen tendeng se ketendanan nilan. Pedleketubu' amu ne genda'irunik pegbunu' ri sek salasala seniyu.

¹⁴ Bu' migandyu' ami ri seniyu, nga kepeteran, perelendemay niyu su ngang metapul, ulikseg niyu su ngang metalaw, ebangan su ngang meluya, bu' pekpelugbak amu ri se kada sala. ¹⁵ Siguru gaid niyu ne ndi' amu sumuli' neng melaaten seng migbaal ri seniyu neng melaaten, bu' ndi' menantu amu sek pegbaal ne gempiya se kada sala bu' se dlaun ne getaw.

¹⁶ Pedleliyag amu kanunay, ¹⁷ pegampu' amu se dlaun nek panahun, ¹⁸ bu' mekpesalamat amu se isan landuni kebetang niyu. Giin nini su dliyagan ned Diwata neg baalen niyu ri se ketubu' niyu sek peksalabuuk ri ni Christ Jesus.

¹⁹ Ndi' niyu pegengay suk terbahu ne Gispiritu Santu; ²⁰ bu' ndi' niyu pemuraay su ngang min-sahi neg buwat sed Diwata. ²¹ Ma'ad kina'enlan ne indanay niyu su dlaunen: Dawat niyu su gempiya, ²² bu' liyaway niyu su dlaun neng melaaten.

²³ Na, pegampu'u tu sed Diwata, sung migbe-gay ne kelinaw neng melimpiyu siya su ketubu' niyu arun nda'iruning me'ita' ne gempemura ri sek tibuuk nek pekeetaw niyu—su gispiritu, su gena'ena', bu' su dlawas tampan sek peddateng ni Jesus Christ ne Ginu'u ta. ²⁴ Metinuuren sung miktawag ri seniyu bu' baalenen gaid ini.

²⁵ Nga kepeteran, pegempu'ay niyu ami.

²⁶ Pedlekumustaay amu ri se dlaun ne kepeteran riin.*

²⁷ Ri se ngalan ne Ginu'u, migandyu'u riin seniye neg besaan gaid niyuik sulat keni ritu se dlaun ne nga kepeteran.

²⁸ Pengumpiyanan amu siya ni Jesus Christ ne Ginu'u ta.

Na, daal da ini.

* **5:26** 5.26 Ri se dlitiral nek pekegubad: Pengumusta niyu su dlaun ne nga kepeteran pebiyan seg bala'an ne galek.

Sug Begu Ne Kalegenan
New Testament in Northern Subanen

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Subanen, Northern)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

193ab46e-61e8-52e1-92f4-944939f948dd